

RAHANDUSMINISTEERIUM

Liina Kersna
Riigikogu kultuurikomisjon
kultuurikomisjon@riigikogu.ee;
kultuuri.ametnik@riigikogu.ee

Meie 12.05.2026 nr 1.1-11/2085-1

**Rahandusministeeriumi arvamus
teadus- ja arendustegevuse ning
innovatsiooni korralduse seaduse
muutmise seaduse eelnõule (822
SE) ning Haridus- ja
Teadusministeeriumi poolt tehtud
29.04.2026 muudatusettepanekutele**

Austatud proua Liina Kersna,

Rahandusministeerium esitas eelnõu menetlemise protsessis 09.03.2026 Vabariigi Valitsusele teadmiseks oma arvamuse (leitav [siit](#)). Peamised probleemid, millele tähelepanu juhiti:

- Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse poliitikakujundamise kvaliteedi parendamise arutelu on vajalik, kuid eelnõu tugineb puudulikele eeldustele – teadmussiire ministeeriumides toimib juba praegu (ETAGi 2025. a analüüsi¹ järgi on 94% uuringutest kasutust leidnud), teadusnõuniku ametikoht ei ole poliitiline.
- Sellisel kujul ei arvesta eelnõu ministeeriumite vajadusi ega paranda teadmussiiret ega poliitikakvaliteeti, vaid tekitab uusi riske – teadmistepõhise poliitikakujundamise ökosüsteemis sõnastatakse teadusnõuniku roll ümber teadusnõuandjaks, kuid kaob teadmuse vahendaja ja süsteemi arendaja roll, mis on oluline, et teadmistepõhine poliitikakujundamine ministeeriumis üldse toimiks.
- Ministeeriumide valitsemisalad on väga laiad ning teaduskoostöö on multidistsiplinaarne, mistõttu ei ole võimalik, et üks teadusnõunik annaks teadusnõu kogu valitsemisala teemades.
- Teadlaste äratoomine ministeeriumitesse ei ole ei riigile ega teadusele kasulik; tulemuslikum ja ka kulude poolest mõistlik on süsteemne ja paindlik koostöö ülikoolide ja teadlastega, mitte üksikisikutele rajatud mudel.
- Eelnõusse kirjutatud teadusnõuniku ametiprofiil ühendab vastuoluliselt väga kõrged teaduslikud ootused ja suure halduskoormuse.
- Eelnõu tegelik mõju ja kulud riigieelarvele on alahinnatud.

---

¹ Kroon, C. & Kree, H. (2025). Uuringute mõju poliitikale: kas riigi teadustellimused täidavad eesmärgi? Tartu: Eesti Teadusagentuur

Tuginedes eelnõu algatajatele esitatud Vabariigi Valitsuse seisukohale (17.03.2026 nr 8-5/26/962-4), mis tõi välja vajalikkuse jätkata arutelu Riigikogu kultuurikomisjoni, ministeeriumite ja teiste osapooltega, kohtusid teadusnõunike esindajad eelnõu esitaja Irja Lutsari ning kultuurikomisjoni liikmega Margit Sutropiga. Kohtumise eesmärk oli tutvustada teadusnõunike tänast ametiprofiili ning peamisi tööalaseid väljakutseid, eelnõu mõjusid ministeeriumitele ning arutleda teadmistepõhise poliitikakujundamise parendamise võimaluste üle.

Kohtumisel tõdeti, et meil on ühine lahendatav probleem – kuidas tugevdada teadmistepõhist poliitikakujundamist. Ühtlasi rõhutati, et tegemist on keeruka ökosüsteemiga ning teadusnõunikel on täna oluline roll selle ülesehitamisel ja hoidmisel. Ökosüsteemi toimimise seisukohast on vajalikud nii teadusnõuniku roll teadmuse vahendaja ja süsteemi arendajana (knowledge broker) kui ka teadusnõuandjana (scientific advisor). Samas ei mahu mõlemad rollid ühele ametiprofiilile ning kõigi rollide täitmiseks uute ametikohtade loomine on riigieelarveliselt kulukas. Teadusnõunike hinnangul asendab eelnõu praeguses sõnastuses ühe olulise rolli teisega, mistõttu ei lahenda see probleemi ning võivad realiseeruda uued riskid.

Kohtumise tulemusel peeti vajalikuks täiendavate arutelude pidamist valdkondliku teadus- ja arendussüsteemi osapooltega, mis võimaldaks välja töötada lahendused, mis aitaks probleemi lahendada, arvestaks osapoolte vajaduste ja võimalustega aga oleksid ka optimaalse kuluga riigieelarvele.

Eelnevast tulenevalt ei nõustu Rahandusministeerium Haridus- ja Teadusministeeriumi esitatud muudatusettepanekutega, kuna need ei ole täielikult kooskõlas Vabariigi Valitsuse seisukohaga – eelkõige punktidega 2 ja 3. Esitatud ettepanekud (§ 3 täiendav lõige 6; § 9 lõike 2 täiendav punkt 6; § 9 lõike 7 täiendav punkt 3) näevad meie hinnangul ette üksikute ametikohtade detailse reguleerimise seaduse tasandil ning seavad teadusnõunike rolli ja kvalifikatsiooninõuded viisil, mis ei ole kooskõlas täitevvõimu enesekorraldusõiguse põhimõttega ega jäta ministeeriumidele piisavat otsustusõigust oma ülesannete täitmiseks vajalike ametikohtade üle.

Lisaks leiame, et muudatuste tegemiseks on vajalik täiendav arutelu, mis on ka Vabariigi Valitsuse seisukoht – vajalik on jätkata arutelu Riigikogu kultuurikomisjoni, ministeeriumite ja teiste osapooltega, et tugevdada teadusnõunike rolli ja mõju poliitikakujundamises. Oluline on mõista ministeeriumide vajadusi, leppida kokku teadusnõunike põhiülesanded ning seada ametikohale senisest ühtsemad nõuded, mis toetavad teadusnõustamise sisulist rolli, jättes samal ajal ministeeriumitele otsustusruumi oma töökorralduse kujundamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Reelika Vahopski 5885 1461
Reelika.Vahopski@fin.ee

